

Schriftlezing:

PREDIKER 3 : 1 - 15

"DOOR DE TIJD NAAR HET LEVEN"

DOOR KLAAS DE BOER

Ja, de tijd gaat snel, gebruikt haar wel. Het is nog maar een paar weken geleden dat wij hier zaten. "Waar blijft de tijd?" vraag je je dan af. We hebben van Prediker een bekend stuk gelezen: "Een tijd om... " En vul dan zelf maar in. Ja, Prediker is een oud boek, drieduizend jaar geleden geschreven. Prediker tekent het leven; hij tekent hoogten en diepten. En hij laat het zien, ook in zijn eigen leven, dat hij heel jong koning werd en dat er welvaart was in zijn land. En dan vraagt hij zich af: waarom gebeurt dat allemaal? Hij laat ook ons leven zien. Hij zegt: "Alles heeft zijn tijd!" Ja, je leven lijkt soms op een treinreis in etappes met mooie vergezichten. Dan denk je terug aan vroeger toen je jong was, dat je versjes leerde voor school op de zondagavond en dat je die maandagmorgen moest opzeggen. En je had herinnering aan die prachtige Bijbelverhalen. Je leefde heel dicht bij de Here Jezus. Ja, toen was je jong... "Worden als een kind," staat er in de Bijbel.

Maar later word je ouder, een jaar of achttien en dan wordt het minder. Dan heb je je tijd nodig voor school. Je moet bezig zijn en je moet je toekomst maken. En alras wordt er aan vader gevraagd: "Nu mag ik toch zelf wel kiezen?" Ja, dan ga je trouwen en dan kost dat gezin zoveel tijd. Je bent bezig met je leven, met je carrière, met je kinderen, met je kleinkinderen en dan heb je nergens anders tijd voor. Als je soms met ouderen praat, zeggen die tegen je: "De wereld wordt anders. Ja, wij hebben zoveel meegemaakt... Wij hebben de oorlog meegemaakt en de wederopbouw van Nederland. Wij leven met lege plaatsen en met heel veel herinneringen." De tijd is sneller geworden, gehaaster en de kerk is op de achtergrond beland. Tv en computers kwamen. Het is bijna niet meer bij te houden. "Ik kan niet meer met de tijd mee," zei iemand deze week tegen me.

Ik ga dagelijks om met jonge mensen en ik heb ook aan jonge mensen gevraagd: "Wat is tijd?" Nou, dan krijg je een heel gesprek. Eén van die ondeugende jongens vroeg aan mij: "Meneer, is tijd nu een vrouwelijk woord of een mannelijk woord?" Ik zat zo te kijken en ik zei: "Ja, joh, dat weet ik niet, ik zal maar het zekere voor het onzekere nemen en ik kies voor een vrouwelijk woord." Toen zei hij: "Mis! Het is Vadertje Tijd. Mannelijk..." Ik zei: "Ja, dat is nog waar ook."

Als je met de jongeren praat over tijd, dan zeg je: hoe kan dat nu? Die tijd gaat maar... En dan lees je zo 's avonds op je studeerkamer in Prediker. En je ontdekt dat het altijd al zo geweest is. En je ziet: neem even de tijd om te lezen. Want je bent gelukkig nog niet uit de tijd.

Je vraagt je af: welk spoor laat je nu na in de tijd? En misschien is het allerbelangrijkste wel: neem tijd om te leven, neem tijd om te praten over dat machtige. Daarom heb ik het gewaagd om deze zondag wat te zeggen over Prediker. Dat boek wordt wel genoemd "Het boek van het pessimisme", "Het boek van de herfst". Je ziet in dat boek de blaadjes van de bomen vallen en je wordt een beetje neerslachtig bij het lezen: "Alles heeft zijn tijd." "Ijdelheid der ijdelheden," zei mijn vader altijd. Dan dacht ik: wat bedoelt hij daar nu mee? Totdat je ontdekt: het is opgaan, blinken en verzinken.

Je leest: "Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven. Een tijd om te planten en een tijd om uit te rukken. Maar ook een tijd om scheuren dicht te naaien."

En dat zie je door de tijd heen gebeuren. Maar je weet: de tijd heelt niet alle wonden. In gedachten zie je daar die vrouw die haar man verloor en je ziet dat gezin waar dat kind werd weggerukt. Je ziet daar die man die geen baan kan krijgen. En je ziet ook die man die misschien wel door de crisis zijn baan kwijtraakte. En zomaar op een tegel lees je: "Ieder huis heeft zijn kruis."

Dan krijg je een telefoontje op de maandagavond.... Want er is zoveel verborgen verdriet. Daar loop je toch niet mee te koop? Een ander luistert toch niet naar je. En je merkt als je teveel praat dat ze niet meer komen. Dan leg je de hoorn op de haak van de telefoon en dan ga je lezen... Je gaat Prediker lezen. "Door de tijd naar het leven." Neerslachtig boek, hè?

Ja, die koning in Jeruzalem, die zoon van David, heeft het resultaat opgeschreven van een onderzoek dat hij heeft verricht. Hij heeft onderzocht waar de mensen nu mee bezig zijn. Dan vraagt hij zich af: "Waarom tobt een mens zich nu zo af?" Hij vraagt zich af: wat is de zin van genot? En hij vraagt zich af: wat komt er na? Hij zegt: "Waarom nu geld sparen wat je toch niet besteedt?" Die koningszoon blijft zoeken naar de werkelijke waarden van het leven.

Hij trekt ook conclusies. De conclusies dat alles een bestemde tijd heeft en dat de mens het geluk in een verkeerde richting zoekt. "Het najagen van wind," noemt hij dat. "Ijdelheid, leegte..." Maar hij ontdekt toch een heel bijzondere lijn. Hij zegt: "Al die vogels kunnen wel vliegen, misschien wel tien, maar als je er één in de hand hebt, is dat genoeg." "Je kunt je hele leven ergens op zetten, maar het gaat voorbij," zegt de wijze Prediker. Hij zegt: Stel je nu je huis voor, waar je zo voor gewerkt hebt. Als je later ouder wordt, ga je toch naar het bejaardenhuis.

Of je baan. Als je tweeënzestig bent misschien in de VUT als je dat nog krijgt. Als je vijfenzestig bent en je bent voor '50 geboren, dan gaat het nog, maar anders moet je tot zevenenzestig werken. Ja, de vakantie waar je zo naar uitkijkt... Die veertien dagen, drie weken, zijn toch zo weer voorbij? En wat blijft er dan over? Een paar vakantiefoto's. Najagen van lucht, luchtkastelen, een zeepbel. Prachtige kleuren en het flitst zo weg. Vreugde en verdriet in je leven. Wijsheid die je vergaart. Het is zo weg... En Prediker vraagt zich af....

Doe ik ook wel eens: wijsheid vergaren. Soms zie je ze in verzorgingshuizen en denk je: waar is de wijsheid en het verstand gebleven? Dan ga je eens over die Prediker nadenken. Waar is die man nu mee bezig? Je vraagt je af: wat is nu tijd? Die tijd lijkt steeds sneller te gaan. Waar blijft de tijd? En naarmate je ouder wordt lijkt het wel alsof de weken nóg sneller gaan. De jaren gaan voorbij... Mozes wist het al in Psalm 90 en wij? Wij vliegen daarheen. En je leven? Je leven lijkt soms een legpuzzel. Alle stukjes op een hoop gegooid: wat komt ervan terecht? Sommige stukjes zo klein, dat je er niet uitkomt en dat je ze maar weer weglegt. Soms moet je er een vergrootglas bij hebben: waar hoort dat nu?

Dat is met geloven precies zo. Soms heb je ook bij geloven een vergrootglas nodig. Maar dan moet je dat vergrootglas wel gebruiken, zodat je ziet dat God met deze wereld bezig is. Anders blijven al die problemen zonder antwoord.

En dat doet die Prediker nu. En dan komt hij tot een conclusie. Hij zegt: "Bij alles wat mensen doen, bij alles waar mensen mee bezig zijn, bij alles wat ze in gedachten hebben, daar is God bij betrokken en de rechtvaardigen zijn in Gods hand." Door de tijd naar het leven.

Maar dan de vraag naar u toe: hoe ga je nu door de tijd? Hoe reis je door de tijd? Reis je nu met God of zonder God? Ja, wij hebben geleerd in de wetenschap hoe leven ontstaat. Maar wij hebben niet geleerd om te leven. Er worden jaren aan ons leven toegevoegd. We worden steeds ouder. Maar we hebben geen leven aan de jaren.

En toch vanuit dat pessimistische boek een stukje optimisme: door de tijd naar het leven De rechtvaardigen, ze zijn in Gods hand. In Gods hand! Je werk in Gods hand. Je opvoeding van je kinderen in Gods hand. Je bent in het leven, lieve mensen, in de handen van God. Die handen van God bieden je genade, vriendschap, leven, eeuwig leven, vrede in je hart, hoop, verwachting, uitzicht.

En dat kun je nu krijgen voor... niets. Het echte geluk ligt op een klein hoekje, op een heuvel. Daar steekt God je Zijn reddende hand toe en Hij zegt: "Ik wil je gelukkig maken en Mijn hand wil je redden." Door de tijd naar het leven. God zegt: "Ga nu met Mij mee door de tijd. Ik hou van je." Dat mag je zien aan het kruis. Daar zie je de handen van Jezus, doorboord om onze fouten, om ons gebrek.

Er is een tijd om.... Puntje, puntje, puntje... Gelukkig nog niet te laat. Gelukkig nog niet uit de tijd. Gelukkig *nóg* tijd! Elke dag, elk uur, elke minuut is heel speciaal voor God. Er is er Eén die met je meegaat door de tijd heen. Die wil hebben dat je het Leven met hoofdletters ontvangt. Het heeft Zijn dood gekost: door de dood naar het leven. Ook in Zijn levenshuis hangt letterlijk een kruis. Dat is onze Heiland. Hij maakt wat kapot is weer nieuw. Het leven gaat voorbij. Maar als je Jezus kent dan begint het Leven met hoofdletters.

Dan ga je Prediker echt met andere ogen zien. Je weet: o ja, de bloemen verdorren, maar er komt ook een tijd dat op het kerkhof de bloemen weer bloeien. De opdracht die ik u mee wil geven vandaag: misschien moet u zelf wel zo'n bloeiend bloemetje zijn. Er is een tijd om dor te zijn, maar er is ook een tijd om te stralen. Er is een tijd voor zomer en er is een tijd voor winter.

Mooi buiten, hè? Vorige week zondag moest ik preken in Drenthe. En daar zag je al die witte velden. We redden over de hei en je zag geen weg. Ben toch maar even gestopt. Ik heb toch maar even gekeken naar al dat moois. Je zag daar de reeën dartelen en uit het bos kwam nog een vos aanlopen. Je zag de vogeltjes vliegen op zoek naar eten. Het was prachtig mooi! Ik zat zo te kijken naar een tekening van... God. Zo mooi: Made by God! Het is zo jammer dat God dat er niet onder zet, hè? Made by God... De catechisanten vragen dat vaak: "Wanneer kun je nu God zien?" Dan zeg ik: "Kijk eens naar een zons-
ondergang, dan zie je God." Jammer dat het er niet bij staat in gouden letters: "Made by God." Ja, ik stond daar op dat landweggetje in Drenthe. Alles bedekt door een deken van sneeuw. En die tekst uit de Bijbel flitste door me heen: "Al waren je zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw." En ik dacht: dat is nu het leven. Er is een tijd om te sneeuwen, maar over een paar maanden en op dezelfde plek zie je daar de heide weer groeien. Want God gaat met ons mee en God laat Zijn macht en Zijn heerlijkheid zien.

Dat is nu de kracht van een mens die Jezus kent. Door de tijd naar het leven. God zorgt. Je bent in Gods hand. Het leven wordt anders. De wereld wordt anders. Het wordt Leven met hoofdletters. En als we dat beleven, is er geen tijd meer, dan is er eeuwig leven, altijd.

Nu de vraag: kent u daar al wat van? Want dat kan nu al beginnen. Dan ben je aangesloten op de elektriciteitscentrale van Gods liefde. Dan zit je niet in het donker, zoals jullie gisteravond van half acht tot half twaalf. Het was wel gezellig, hebben ze me verteld. Scrabbelen bij de kaarsjes... Dat was erg mooi. Ja, gezellig. Een ander zei tegen me: "Ik ging maar vroeg naar bed."

Je vraagt je af: omdat je hier op aarde niet buiten elektriciteit kunt, zit je in het donker. Dan wordt het koud, dan wordt het pikke-, pikkedonker. Maar nu is er een krachtcentrale die je leven in vuur en vlam zet, die het donker wegneemt en die het licht laat worden in je leven, die de kou weg doet en de warmte laat stralen, die in zomer en in winter altijd bij je is.

Er is een tijd... ja, om je afhankelijkheid te zien van menselijke dingen. Het is misschien wel eens goed om even in het donker te zitten. Al is het maar een paar uur. Maar door de tijd ga je naar het Leven. En ik hoop dat je met die tijd meegaat naar het Leven, het Leven met God.

En dan? De rechtvaardigen zijn in de handen van God. Hij draagt je. Hij houdt je vast. Hij zegent je en Hij zegt: "Ik ga met je mee door de tijd naar het leven." En Hij vraagt: "Ga jij ook met mij mee? Of blijf je liever in het donker zitten, op zoek naar een kaarsje? In licht en in donker, Ik ben er altijd, want er is een tijd..... En door de tijd naar het LEVEN! Dan ben je Thuis! Echt thuis!" Amen.